

We Lwowie dnia 15. lipca 1900.

Dodatek ogłoszeniowy do 14-go nru. Czasopisma Towarzystwa Aptekarskiego

Treść Nr. 14-go Czasopisma.

O nowym czynniku na połączenia fenolowe p. Candussio — Uczeni farmaceuci polscy. — Sprawy zawodu aptekarskiego: Sprawozdanie z 8-go posiedzenia Wydziału; Sprawozdanie z 9-go posiedzenia Wydziału; Fundusz emerytalny. — Samoobrona. — Wiadomości bieżące.

Assystent farmacyi katolik pracujący kilka lat w zawodzie poszukuje posady lub zastępstwa na prowincyi.

Wiadomość w redakcyi Czasopisma aptekarskiego.

Prawdziwy koniak francuski leczniczy

firmy

F. Courvoisier & Curlier Frères; Cognac

Dostawcy najwyższego Dworu

(Rok założenia 1828.)

Lecznicze wina hiszpańskie i południowe

jakoto: Malagę, Madeirę, Sherry, Lacrime Christi, Port, Marsala etc.

firmy

James Waters & Co. Malaga-Londyn

(rok założenia 1770)

poleca Jeneralna reprezentacya na Austro-Węgry

Gottlieb Kraus, Wiedeń I. Karthnerstr 21.

Zamówienia przyjmują zastępcy dla Galicyi i Bukowiny

I. Sleczkowski i Spka

Dom handlowo-komisowy

Lwów ulica Krasickich 8.

Przybory służbowe dla Położnych

według rozporządzenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 10. września 1897 (Dz. u. p. Nr. 216). w eleganckiej kasetce niklowanej okrytej płótnem nieprzemakalnym oferuje pp. Aptekarzom **po cenie 12 złr. franco**

Droguerya Emanuela Schenkra

magistra farmacyi

we Lwowie ul. Słoneczna l. 15.

Dom handlowo-komisowy

J. SLECKOWSKI I Spka WE LWOWIE.

reprezentuje firmy:

G. Hell & Co., Troppau	Georg Wenderoth, Cassel
Richter & Co., Brux	Carl Kurka, Prachalitz
Gottlieb Kraus, Wien	Max Glaser, Wien

I wiele innych pierwszorzędnych w zakresie chemicznym i farmaceutycznym.

zawierająca

żelazo i arsen.

Nadzwyczaj skuteczna w niedokrewności, chorobach kobiecych i tychże następstwach, w chorobach nerwowych i skórnych itd.

Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach.

HENRYK MATTONI, Wiedeń.

Apteka w mieście powiatowym przynosząca około 13 tysięcy dochodu brutto jest korzystnie do nabycia.

Bliższych informacyi udzieli Julian Hausberg magister farmacyi apteka Ruckera we Lwowie.

Aqua Laurocerasi

ze świeżych liści i z ścisłością odpowiadającą wymogom Farmakopei
austrijskiej Editio VII.

Paczki pocztowe à netto 4, ³ kilogramm. wody laurowej
po 2 zlr. 80 ct. franco opakowanie.

Adres: **G. Christofolletti**, Apotheker u. k. k. Hoflieferant in Gör
(Küstenland). [18].

Rafinerya nafty Adama hr. Skrzyńskiego w Libuszy

Stacya poczt., telegraf. i telefoniczna Zagórzany

poleca swe wyroby, najrozmaitszych nowych produktów benzyny
a mianowicie: **Benzynę** odtłuszczoną, bezwoną, bezbarwną do wy-
wabiania plam; **Benzynę** do celów technicznych, do poruszania
benzyna-motorów, do ekstrakcyi, do czyszczenia maszyn; **Benzynę** do
lamp gazogenowych.

[20] Wysyłkę uskutecznią się wprost z fabryki w dowolnych ilościach.

Własne malarnie szkła i porcelany

Kompletne urządzenia aptek

Karol Franke, Praga

Karolinenthal Vitekgasse 14

[15]

Uniwersytet Medyczny w Lublinie

nr inw.: CZ14b - 432

BG 90595/1900/30/14

✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿

Magnesium sulfuricum

venale 100 kg 20 koron }
purissum 100 kg 36 koron } wyrób własny

Pastylki sublimatowe prof. Dra Obalińskiego

niezawijane 1 gr. **C.** w słoiku 1 k. 80 h., niezawijane $\frac{1}{2}$ gr. **C.**
w słoiku 1 k. 20 h., niezawijane 1 gr. **M.** 14 kor., niezawijane $\frac{1}{2}$ gr.
M. 10 koron.

Pastylki zawijane w rurkach szklanych, odpowiednio
drożej, poleca:
(dom własny).

FABRYKA Opatrunków CHIRURGICZNYCH

i przetworów farmaceutycznych

M. L. DOBROWOLSKIEGO

w PODGÓRZU

(dom własny).

✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿

Richter & Co. Brüx (Czechy)

Fabryka środków opatrunkowych, gumowych, blicharnia
i karderya.

Przyjmuje zamówienia

J. Sleczkowski i Spka we Lwowie

dom handlowo-komisowy.

CZASOPISMO TOWARZYSTWA APTEKARSKIEGO.

Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca, w objętości 1—1½ arkusza.

Prenumerata wynosi 6/30; dla członków Towarzystwa rocznie 4 zł. 30 ct.; półrocznie 2 zł. 20 ct.; w Warszawie rocznie 5 rs. 00 kop.; na prowincyi w Król. Polskiem i Ces. Rossyjskiem, z przesyłką, 5 rs. 20 kop.; w Niemcezech socznie 12 Mk.; w Belgii, Francyi i Szwajcaryi 15 frank.

Cena ogłoszeń wynosi 6 ct. od wiersza (petit); przy większych i rocznych ogłoszeniach taniej.

Wszelkie korespondencye dotyczące redakcyi adresować należy do redaktora. Lwów, ulica Pańska 1. 22.

Adres administracyi: ulica Pańska 1. 22

Redaktor: Bronisław Koskowski.

O nowym odczynniku na połączenia fenolowe.*)

Przez G. Candussio, aptekarza w Parenzo (Istria).

Powszechnie używanym odczynnikiem na fenol, jest chlorek żelazowy. Zachowanie się jego z różnemi poszczególnymi połączeniami fenolu, rozpatrzmy w dalszym ciągu. Oprócz tego przedstawiam odczynnik drugi, dotąd niezauwany a dający z różnemi mniej lub więcej znanemi połączeniami fenolowemi wyraźną reakcyę. Odczynnik ten składa się z 1% rozczyntu nadżelasinku potasowego z 10—20% amoniakiem ch. czystym.

Poniżej przedstawiam wszystkie próby, czynione przezemnie co do czułości odczynu z chlorkiem żelazowym i rozczyntem nadżelasinku potasowego z amoniakiem na około 20 połączeń fenolowych.

Powyższe odczynniki dodawałem w trojaki sposób: I) przez wkraplanie, II) przez dolewanie odczynnika do połączeń fenolowych aż do nadmiaru, III) d. poprzednio zalkalizowanego wodnikiem sodowym połączenia fenolowego dodaje się odczynnika kroplami.

W ten sposób przeprowadzone badania dały nam jasny obraz kiedy, w jaki sposób i jakie połączenia dają najczulsze odczyny.

Przy opuszczeniu odczynów podane są liczby rzymskie, wyjaśniające w jaki sposób odczynnik był dolewany.

<p>Połączenie fenolu</p>	<p>Z rozczyntem amoniakalnym nadżelasinku potasowego daje:</p>	<p>Z chlorkiem żelazowym (1:9) daje:</p>
--------------------------	--	--

*) Tłómaczenie z „Chemiker-Zeitung” 1900 Nr. 24.

Fenolu 1 Wody 100 g.	I. Zmętnienie brunatne III. Żółtożółte, potem brunatne zabarwienie	I. Zabarwienie niebieskie
Fenol 1 Wody 1000 g.	I. Żadnego odczynu II. Jeszcze wyraźne za- barwienie brunatne	I. Jeszcze wyraźny odczyn.
β -Naphtol 0.5 Alkoholu 30 Wody 70 g.	I. Zabarwienie poma- rańczowo-żółte. Nad- miar odczynnika daje osad ceglasto - czer- wony. III. Zabarwienie poma- rańczowo-żółte, potem brunatno - czarne, wreszcie brunatne.	I. Zabarwienie zielone, potem osad żółty.
W rozcieńczeniu 1:5000 " 1:10000	I. Jak przy III I. Jeszcze wyraźny od- czyn	I. Jeszcze wyraźny od- czyn I. i II. żadnego odczynu.
φ -Naphtol 0.5 Alkoholu 30 Wody 70 g.	I. Czarno fioletowe, po pewnym czasie zni- kające zabarwienie, które po dodaniu odczynnika znówu się zjawia. W końcu pozostaje lekko bru- natny płyn. II. Brunatno czarne, fio- letowo fluoryzujące zabarwienie. III. Odczyn jak przy I.	I. Zabarwienie zielone, szybko znikające, przytem biały osad. III. Z małą ilością na- ftolu osad żółty mi- njowy; z większą ilo- ścią naftolu zielony, potem żółty, czer- wony, fioletowy w końcu czarny.
1 : 50000 1 : 100000	I., II. i IV. Odczyn, da- jący się zauważyć. I., II. i III. Nie odczynia.	I. i II. Odczyn wyraźny I. i II. Odczyn, dający się zauważyć.
Kwasu salicylowego 1, Alkoholu 40, wody 60 g. Salicylanu sodowego 10, Wody 90 g.	I., II. i III. Nic I. Niema odczynu II. Zabarwienie żółto- żółte.	I i II Zabarwienie fio- letowe.

Tymolu 0,5,
Alkoholu 40,
Wody 60 g.

- I. Osad cytrynowy, przechodzący w biały
- II. Z dużą ilością rozczynu tymolowego zmętnienie białe wolno zwiększające się.
- III. Zabarwienie pomarańczowe. Po 24 godzinach osad kłaczkowaty, płyn odbarwiony.

I. Nic

- II. Zmętnienie przy zetknięciu się odczynnika z roztworem tymolowym.

1 : 10000 I. i II. Nic

1 : 10000 III. Odbarwia małe ilości odczynnika

I. i II. po 24 godzinach lekkie zmętnienie.

Tymolu 1,
Wody 1000 g.

- I. Odczynnik odbarwia się, a po 24 godzinach mały osad biały.
- II. Zabarwienie złoto-żółte. po 24 godzinach mały osad żółto-minjowy.
- III do. do.

I. Po 24 godzinach mocne zmętnienie.

II. Po 24 godzinach mocne zmętnienie żółte i także zabarwienie przy nadmiarze odczynnika.

1 : 10000

I. Po 24 godzinach trochę kłaczków.

I. Po 24 godzinach bardzo słabe zmętnienie.

II. Po 24 godzinach trochę kłaczków żółtych.

II. do. do.

III. Odbarwia się małe ilości odczynnika. Po 24 godzinach małe kłaczkiki żółte.

Gwajakolu sztucznego
Heydena 1,
Alkoholu 30,
Wody 70 g.

I. Zmętnienie brunatne, po dodaniu dużo odczynnika bledniejące, jednak pozostające. W końcu płyn brunatny a po 48 godzinach osad barwy mięsa.

I. Jedna kropla odczynnika dodana 3 – 5 cc roztworu gwajakolu daje zabarwienie zielone, później niebieskie, żółte, na koniec czerwono-brunatne, przy dalszym dodaniu odczynnika po 48 godzinach czarny osad.

	II. Zabarwienie bruno-czarne, po 48 godzinach osad barwy mięsa a płyn zielonawy.	II. Zabarwienie bruno-czarne, potem czarne.
	III. Zabarwienie bruno-czarne, prędko i mocno bledniejące.	
1 : 50000	II. Płyn pomarańczowy I. i III. Nic.	II. Płyn pomarańczowy I. Nic.
<hr/>		
Gwajakolu handlowego Mercka 1, Alkoholu 30, Wody 70 g.	I. Zabarwienie czerwone, potem brunatne.	I. Po dodaniu kroplami odczynnika zabarwienie zielone, potem brunatne.
	II. Zabarwienie bruno-czarne, potem takież osad*)	II. Zabarwienie bruno-czarne.
	III. Zabarwienie bruno-czarne, szybko i mocno bledniejące.	
1 : 10000	I. Zabarwienie żółto-brunatne, potem żółte.	I. Załedwie dostrzegalny odczyn.
	II. Zabarwienie złotawe	II. Nic
	III. Nic	
1 : 20000	I. Zabarwienie złotawe	I. i II. Nic
	II. i III. Nic.	
<hr/>		
Kreosotu 1, Alkoholu 30, Wody 70 g.	I. Zabarwienie bruno-czarne, szybko bledniejące; płyn żółty.	I. Po dodaniu kroplami odczynnika zabarwienie zielone, potem brunatne.
	II. Zabarwienie silnie brunatne, potem brudno-żółte.	II. Zabarwienie bruno-czarne.
	III. Zabarwienie bruno-czarne, bledniejące, potem żółty płyn z zieloną fluorescencją.	
1 : 10000	I. i III. Załedwie dostrzegalny odczyn.	I. Załedwie dostrzegalny odczyn
	II. Nic.	II. Nic

*) Mieszanina gwajakolu z kreozotem daje także osad brunatno-czarny, przytem płyn ponad osadem jest czerwono-brunatny i mętny, podczas gdy przy czystym gwajakolu jest przezroczysty.

Eugenolu Mercka 1, Alkoholu 30, Wody 70 g. Eugenolu 1%, wodnika sodowego tyle, wiele po- trzeba do rozpuszczenia.	I., II. i III. Nic I. i II, Zmętnienie żół- tawe, rozpuszczalne w alkoholu. Odczyn ten dostrzegalny nawet przy rozcieńczeniu 1 : 5000.	I. i II. Osad zielony.
Waniliny 1, Alkoholu 30, Wody 70 g. Nasycony rozczyzn wodny waniliny. Waniliny 1% w wodzie z dodaniem potrzebnej ilości wodnika sodowego.	I., II. i III. Nic I. i II., i III. Nic I. Odczyn wątpliwy. II. Zabarwienie żółtawe.	I. i II, Zabarwienie zie- lone, potem niebieskie. I. Zabarwienie fioletowe.
Chloranu morfiny 1, Wody 100 g.	I. Osad w proszku żółty, potem biały, w alkoholu nie roz- puszczalny. II. Taki sam tylko kłaczkowaty. III. Zabarwienie żółtawe	I. Zabarwienie zielone, potem niebieskie. II. Zabarwienie zielone.
Morfiny 1 : 1000 1 : 3000	I. i II. Nic III. Zabarwienie żółtawe III. Odczyn zaledwie do- strzegalny	I. Zabarwienie żółto- zielone. I. Odczynnik odbar- wia się.
Morfina w kryształach	Zabarwienie żółto-bru- natne	Zabarwienie niebieskie.
Rezorcyiny 1, Wody 100 gr. 1 : 10000 1 : 50000	I. Zabarwienie silnie brunatne, przecho- dzące, potem płyn żółty. II. Zabarwienie mocno brunatne. III. Jak I. I., II., i III. Odczyn wyraźny I., II., i III. Odczyn dostrzegalny.	I. Zabarwienie zielone, potem fioletowe. II. Z dużo rezorcyiny zabarwienie brudno- zielone. I. Odczyn zaledwie do- strzegalny. I. i II. Nic.
Orcyny 1,	I. Zabarwienie szkar- łatne, potem poma- rańczowe	I. Zabarwienie brudno- zielone, potem nie- bieskie.

Wody 100 g. II. Zabarwienie ciemno- II. Zabarwienie brudno-
czerwone, potem bru- zielone,

1 : 1000 I. i II. Odczyn wyraźny
1 : 50000 I., II. i III. Odczyn do- I. i II. Nic.
strzegalny.

Pyrokatechiny 1, I. Zabarwienie zielone, I. i II. Zabarwienie zie-
Wody 100 g. przy nadmiarze od- lone.

czynnika żółte. (NB. Tylko z amoniakiem albo wodnikiem sodowym zabarwienie zielone).

II. Zabarwienie brunatne.

III. Z dużą ilością odczynnika zabarwienie brunatne.

1 : 50000 I., II. i III. Zaledwie I. i II. Zaledwie dostrze-
dostrzegalny odczyn. galny odczyn.

Hydrochinonu 1, I. Zabarwienie żółto- I. Zabarwienie zielone,
Wody 100 g. brunatne, po 24 go- potem żółto-brunatne
dzinach czarne po 24 godzinach
II. Zabarwienie ciemno- żółte.

brunatne, po 24 go-
dzinach czarno-bru-
natne.

III. Zabarwienie zielono-
czarne, później bru-
natno-czerwone, po
24 godzinach bru-
natno-czarne. (NB.
Tylko z amoniakiem
żółtawe, po 24 go-
dzinach brunatno-
czarne).

1 : 100000 III. Z jedną kroplą od- I. Z jedną kroplą chlor-
czynnika zabarwienie ku żelazowego odczyn-
żółte, potem odbar- wąpliwym.
wia się. (NB Z wod-
nikiem sodowym za-
barwienie różowo-
czerwone).

Phloroglucini 1, Wody 100 g.	I. i II. Zabarwienie złote III. Zabarwienie żółte. (NB. Z amoniakiem barwa wina czerwone- go).	I. i II. Zabarwienie fio- kowe.
1 : 25000	I. i III. Zaledwie do- strzegalny odczyn.	I. Zaledwie dostrzegal- ny odczyn.
Kwasu pyrogalluso- wego 1, Wody 100 g.	I. Zabarwienie złote, potem żółte, podobne do barwy odczynnika, które po 24 godzi- nach nie zmienia się. II. Zabarwienie złote, potem silnie brunatne, po 24 godzinach ciemno-czerwone. (NB. Tylko z amoniakiem zabarwienie złote przechodzące, po 24 g dz. ciemno- czerwone), III. Zabarwienie bruna- tno-czerwone, po 24 g. brunatno-czarne. (NB. Z wodnikiem sodowym fioletowe, potem brunatne, po 24 godzinach mocno czerwone).	I. i II. Osad czerwono- brunatny, płyn bru- natny, po 24 godz. osad szary.
1 : 500000	I. Odczyn wątpliwy. Tylko z amoniakiem odczyn dostrzegalny.	I. Odczyn wyraźny
1 : 1500000	I., II. i III. Nic	I. Jeszcze odczyn do- strzegalny.
Kwasu gallusowego (dę- biankowego) 1, Wody 100 g.	I. Powierzchnia płynu karminowa, wzdłuż ścian próbówki wy- stępuje zabarwienie zielone, żółte i bru- natne. (NB. Tylko z amoniakiem, albo wodnikiem sodowym jak w I.) II. Zabarwienie karmi- nowe, potem brunatne III. Zabarwienie bruna- tne, potem zielone, w końcu brunatne.	I. i II. Osad czarno- niebieski.

		I. i II. Odczyn dostrze- galny.
1 : 20000		
1 : 50000	II. Zabarwienie poma- rańczowe, potem złote następnie cytrynowe. (NB. Tylko z amoniakiem albo wodni- kiem sodowym barwa czerwonego wina, po- tem żółta.)	I. i II. Nie.
1 : 100000	I. Jeszcze odczyn do- strzegalny, również z amoniakiem jak i wodnikiem sodowym	
<hr/>		
Kwasu garbnikowego 1, Wody 100 g.	I., II. i III. Barwa żywa czerwona, potem sil- nie brunatna. (NB. Z amoniakiem albo z wodnikiem sodo- wym różowa krótko- trwała, potem silnie brunatna).	I. i II. Osad czarno- niebieski
1 : 10000	I. i III. Barwa pomarań- czowa, potem złota. II. Barwa brunatna, potem pomarańczowa następnie złota. (NB. Z amoniakiem zale- dwie dostrzegalne żółte zabarwienie. Z wodnikiem sodo- wym różowe).	I. Zabarwienie blade- zielone.
1 : 100000	II. Zaledwie dostrze- galne zabarwienie brunatne. (NB. Z wo- dnikiem sodowym zabarwienie blade- różowe; Z amonia- kiem przy rozcień- czeniu 1 : 50000 reakcyi nie można zauważyć.	

Z przeglądu tych prób widzimy, że: 1. wrażliwość obydwu od-
czynników w niektórych wypadkach jest jednakowa, w innych zaś
różna t. j. że chlorek żelazowy jest mniej czuły; 2. połączenia feno-
lowe z nadżelasinkiem potasowym dają najczęściej zabarwienie bru-
natne, gdy z chlorkiem żelazowym niebieskie. Jednakże w wszystkich

wypadkach, bądź to przez tworzenie się różnych osadów zabarwionych, bądź to przez zmienianie się barw powstają charakterystyczne odczyny, które powinny mieć znaczenie praktyczne. 3. Rozczyn nadżelasinku potasowego z karbolem i gwajakolem handlowym tworzy osad brunatny, z β -naftolem miniowy, z tymolem i morfiną biało-żółty, z gwajakolem przyrządzony syntetycznie barwy mięsnej z eugenolem żółtawy. 4. Nadżelasinek potasowy z λ -naftolem daje jedno jedyne zabarwienie czarno-fioletowe, podczas gdy ten sam odczyn z salicylanem sodowym, waniliną, morfiną i floroglucyną daje także zabarwienie jednakowe żółte. 5. Fenol, *b*-naftol, gwajakol, kreozot, resorcyna, orcyra, pyrokatechina, hydrochinon, kwas dębiantkowy, pyrogallusowy i garbnikowy z tymże odczynnikiem daje dwa albo więcej po sobie następujące zabarwienia. Godnem uwagi jest także czułość obydwu odczynników względem sztucznie otrzymanego gwajakolu, handlowego gwajakolu i kreozotu.

Należy także wspomnieć, że tymol z chlorkiem żelazowym daje osad, rozpuszczalny w alkoholu, zaś z nadżelasinkiem potasowym nierozpuszczalny, podczas gdy eugenol przeciwnie. Morfina z nadżelasinkiem potasowym tworzy podobnie jak tymol osad nierozpuszczalny w alkoholu. Rozczyn nadżelasinku potasowego, jako odczynnik jest o tyle lepszy od chlorku żelazowego, że może być stosowany w alkalicznych albo słabo kwaśnych płynach bez poprzedniego zubożnienia. Jestto okoliczność, która winna zadosyć czynić, ażeby nowy ten odczynnik był uwzględniony w analizach olejków lotnych, przy badaniach fizylogicznych i patologicznych. Ciała redukujące jak fosforyn sodowy, podfosforyn sodowy, formaldehyd a szczególnie siarczyny sodowy przeszkadzają powyższym reakcyom.

Uczeni farmaceuci polscy.

II.

JÓZEF CELIŃSKI.

Współczesny J. F. Wolfganga, Józef Celiński¹⁾ urodził się w Warszawie w r. 1779 jako syn rodziców niezamożnych, którzy mimo przykrego stanu majątkowego nieomieszkali dać synowi starannego wychowania. Celiński kształcił się najpierw w szkołach pijarskich, gdzie ukończył cztery klasy. Odbywszy praktykę aptekarską w Warszawie Celiński wyjechał najpierw do Krakowa, a później do Berlina dla uzupełnienia swych studyów farmaceutycznych.

---

¹⁾ Encyklopedia Orgelbranda s. v. Celiński.

Estreicher Bibl. XIX. w. s. v. Celiński.

Głos na pogrzebie Józefa Celińskiego, członka Rady lekarskiej w Królestwie polskiem, profesora uniwersytetu warszawskiego, członka komisji Towarzystwa uczonego i t. d. miany przez Jana Stummera dnia 19. maja 1832. Warszawa w 12-ce str. 20.

Pamiętnik farmaceutyczny, Kraków 1835. T. II.

Po powrocie do Warszawy Celiński dostał miejsce u szanowanego aptekarza warszawskiego, Gruela, z którym później wszedł w spółkę i wytrwał w niej przez lat siedm, aż wreszcie założył własną aptekę.

W r. 1809. Józef Celiński należał do grona założycieli szkoły lekarskiej w Warszawie i wykładał w niej przez lat kilka farmacyę, farmakologię i chemię prawną.

Kiedy w r. 1814. Warszawa otrzymała uniwersytet z rektorem, księdzem Wojciechem Anzelmem Szejkwowskim na czele, Celiński objął w nim katedrę owych przedmiotów, które wykładał w szkole lekarskiej, a w r. 1818. został wezwany do urzędzenia apteki wojskowej wojsk Królestwa kongresowego. Był nadto assesorem farmacyi w radzie ogólnej lekarskiej królestwa, członkiem tyle cenionego w dziejach oświaty naszej towarzystwa przyjaciół nauk warszawskiego, wreszcie członkiem towarzystwa gospodarczo-rolniczego. Umarł w r. 1832.

Z prac naukowych Józefa Celińskiego, ogłoszonych drukiem, są najważniejsze: 1) Opis rozbioru nasion wilczego łyka — rozprawa napisana po niemiecku w »Pharmaceutische Jahrbuecher« Berlin 1804. 2) Farmacya czyli nauka doskonałego przygotowania lekarstw z trzech królestw natury wybranych. Dwie części. Warszawa, druk Dąbrowskiego 1811. (8° str. 356 i 486). 3) Rozbiór wód mineralnych nałęczowskich w województwie lubelskim, zdziałany przez J. Celińskiego, — rzecz czytana na posiedzeniu towarzystwa przyjaciół nauk w Warszawie 15. sierpnia 1817. Toż samo po niemiecku: Zerlegung des Mineralwassers zu Nałęczów. 4) O rozbiórce wody w studni wykopanej we wsi Siekierk. Rzecz czytana na posiedzeniu Towarzystwa przyjaciół nauk. 5) Dowody, że mięta pieprzna krajowa i olej z niej pędzony, nie ustępuje w dobroci zieli i olejowi tegoż nazwiska, z zagranicy sprowadzanym (Pamiętnik towarzystwa lekarskiego warszawskiego T. I. str. 233—247).

III.

FERDYNAND WERNER.

Syn rodziców zamożnych, obywateli miejskich Królestwa polskiego, Ferdynand Werner¹⁾ przyszedł na świat w dniu 14. listopada r. 1799. Uczył się najpierw w liceum warszawskim, a później przeszedł kursa farmaceutyczne w uniwersytecie t. zw. aleksandryjskim, który, jak wiadomo, istniał od r. 1816 do r. 1830. Studya farmaceutyczne Werner ukończył w dniu 14. stycznia 1824. ze stopniem magistra farmacyi i zaraz potem objął zarząd apteki, w której pracował gorliwie niemal do końca życia.

Dnia 5. czerwca r. 1832 Werner otrzymał nominacyę na assessora farmacyi ówczesnej Rady lekarskiej Królestwa Polskiego w Warszawie, a później został członkiem tymczasowego komitetu egzaminacyjnego, Obowiązki te Werner pełnił przez przeszło rok bezpłatnie, gdyż dopiero w dniu 1. stycznia r. 1834. przyznano mu wynagrodzenie (450 rubli).

»Epoka, w której Werner żył i działał — powiada Z. Dobieszewski — jest epoką najwyższego rozwoju naszych (w Królestwie polskim) instytucyi lekarskich i farmaceutycznych, a on do każdej z nich rękę przyłożył i sumienną zabiegłością je wspierał*.

Należał więc Ferdynand Werner do zastępu ludzi pracujących nad reformą zaniedbanego szpitalnictwa warszawskiego, a kiedy zreorganizowano szpital św. Łazarza, Werner został mianowany w dniu 28. marca 1835. członkiem Rady zawiadowczej tego szpitala. Brał dalej czynny udział w pracach i zabiegach wspomnianej wyżej Rady lekarskiej, z której polecenia badał wody mineralne znajdujące się

¹⁾ Encyklopedia Orgelbranda s. v. Werner.

Estreicher Bibliografia XIX. w. s. v. Werner.

Dobieszewski Z. Ferdynand Werner. Tygodnik ilustrowany 1870. II. str. 105 i 106.

pod Buskiem i wyniki swych studyów ogłosił w rozprawie wydanej w Warszawie w r. 1832. (str. 2+32 w 8-ce). W r. 1838. przy ostatecznej organizacyi Rady lekarskiej Werner wszedł do niej z tytułem radcy farmaceutycznego, równocześnie zaś został członkiem Rady szczegółowej szpitala dzieciątka Jezus. W r. 1839. prawdopodobnie w myśl intencji Rady lekarskiej wydał po polsku i po rosyjsku książkę p. t. »Ustawa dla farmaceutów, materyalistów i kupców, dla aptek, składów i handlów materyałów aptecznych i farb« Warszawa 1839. str. XVI+235)

Rok 1840. jest nader ważny w życiu Ferdynanda Wernera od tej bowiem chwili rozpoczyna się jego działalność nauczycielska.

W tym roku grono ludzi dobrej woli postanowiło założyć w Warszawie szkołę farmaceutyczną tem potrzebniejszą, że uniwersytet zamknięto w r. 1830., a ludzie szukający wykształcenia wyższego musieli po nie jechać za granicę.

Ferdynad Werner został w dniu 20. czerwca r. 1840. mianowany profesorem farmaoyi, farmakognozyi i zoologii w szkole farmaceutycznej i uczył w niej do dnia 3. lipca r. 1854.

Nie nadługo jednakże dane mu było usunąć się od obowiązków nauczycielskich. Kiedy w r. 1857. założono w Warszawie akademię medyko-chirurgiczną, która miała zastąpić wydział lekarski uniwersytetu, zamkniętego w r. 1830., Wernerowi powierzono w akademii wykład farmacyi i farmakognozyi zarówno dla przyszłych lekarzy, jak i dla farmaceutów, gdyż wspomianana przed chwilą szkoła farmaceutyczna została wcielona do akademii. Kiedy zaś w r. 1862. akademię zamieniono na wydział lekarski szkoły głównej, Werner został tu także profesorem zwyczajnym i wytrwał na tem stanowisku do ostatniej chwil istnienia zakładu. Umarł w d. 15. sierpnia 1870.

•Ideałem tego człowieka — mów o nim Z. Dobieszewski — była praca, żelazna i systematyczna praca, która posunięta, aż do drobiazgości robiła mu przyjaciół i niechętnych«. Pamięć pracy i zasług Ferdynanda Wernera pozostała wśród licznych jego uczniów i współpracowników w aptece, którą po nim syn jego odziedziczył. Ma także Werner piękną kartę w historii wielu instytucyi dobroczynnych warszawskich.

Sprawy zawodu aptekarskiego

Sprawozdanie.

Z 8-go posiedzenia gal. Tow. apt. odbytego na dniu 2-go czerwca 1900.

Przewodniczący p. Fryderyk Dewechy. Sekretarz p. Julian Hausberg. Obecni członkowie pp. Bezucha, Deinant, Jezierski, Mozulski i Zeimer.

Na wstępie wzywa przewodniczący do uczczenia pamięci zmarłego długoletniego członka Tow. apt. ś. p. Antoniego Beera czemu się staje zadość.

Następnie odczytuje sekretarz sprawozdanie z odbytego 7-go posiedzenia wydziału które zostaje w całej osnowie przyjęte do zatwierdzającej wiadomości.

W zastępstwie p. p. Oberharda i Reina przedstawia przewodniczący pod ich nieobecność szkcontrum kasy odbytej dnia 1. czerwca jako zupełnie zgodne z księgami, co wydział przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości.

Kol. Hausberg odczytuje następnie odpowiedź wystosowaną do związku tow. farmaceutycznych w Wiedniu w sprawie wkładek członków, co zostaje przez wydział zatwierdzone.

Następnie przedkłada prezes list kol. T. z Krakowa o udzielenie mu pożyczki 2.000 K. za odpowiednią poręką, a to w celu założenia fabryki wody sodowej.

Po krótkiej debacie wydział odmawia pożyczki na podstawie statutów Rozdz. V. art. 21 al. 2.

Z porządku odczytuje prezes odpowiedź Warszawskiego Tow. apt., że nie może brać udziału gremialnego w jubileuszowym obchodzie w Krakowie zawiadamia jednakże że kilku członków tegoż, tow. przybędzie tamże osobiście.

Tow. Unitas zawiadamia zaś w odpowiedzi swej do wydziału, że weźmie udział w wystawie i proponuje by ewentualnie przeznaczone przedmioty na tęż wystawę z łona gal. Tow. apt. złączyć w jedną całość.

Po dłuższem rozpatrywaniu uchwalił wydział nie brać udziału w tejeż wystawie z braku odpowiednich przedmiotów.

Dalej odczytuje kol. Jezierski prośbę kol. K. o zapomogę na podstawie statutu. Wydział większością głosów odmawia prośbie z przyczyny znacznych zaangażowań w tym roku i nieprzewidzianych wydatków.

Wydział z powodu tego uchwała zawiadomić petenta o tej decyzji z tym dodatkiem, że możliwą jest tylko pożyczka za odpowiednią poręką.

Do szkcontrum kasy za miesiąc czerwiec zostali wybrani pp. Hausberg i Zeimer.

Jako wniosek wolny stawia kol. Jezierski zakupno zbioru ustaw Dr. Barzyckiego; co wydział przyjmuje jednogłośnie.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Sekretarz:

Julian Hausberg.

Przewodniczący:

Fryderyk Dewechy.

Z 9-go posiedzenia gal. Tow. apt. odbytego na dniu 11-go czerwca 1900.

Przewodniczący p. Fryderyk Dewechy. Sekretarz w zastępstwie nieobecnego sekretarza p. Aleksander Oberhard.

Obecni członkowie pp. Jezierski, Ehrbar, Moczulski, Bezucha, Klein a jako goście pp. Markowicz i Koskowski.

Na porządku dziennym sprawa memoriału, uchwalonego na zebraniu kolegów, a dotyczącego praktykowanego dotąd sposobu przy nadawaniu koncesyi aptekarskich przez władze I-szej instytucyi.

Po odczytaniu tegoż przez kolegę Jezierskiego uchwalono, wnieść takowy do c. k. Namiestnictwa kosztem gal. Tow. apt. po poprzednim porozumieniu się kol. Markowicza z prawnikiem co do stylizacyi powyższego memoriału.

Gal. Tow. apt. asygnuje na ten cel kwotę 60 K.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Sekretarz:

Julian Hausberg.

Przewodniczący:

Fryderyk Dewechy.

Fundusz żelazny zapomogowy emerytalny.

Szanowne Gremium aptekarzy Galicyi zachodniej kwotę 100 koron jako ostatnią ratę na rzecz funduszu emerytalnego Farmaceutów galicyjskich. Z okazji długoletniego niewidzenia się odnawiając węzły serdecznej przyjaźni i solidarności koleżeńskiej, ofiarują na rzecz Funduszu emerytalnego tej tak pięknej instytucyi kwotę 4 koron koledzy X. Y. R. Z.

Z powodu 25-letniej rocznicy (27/6 1875) uzyskania dyplomu Magistra farmacyi na Wszechnicy lwowskiej załącza przekazem kwotę . . . . . 25 koron kol, Szymon Kajetanowicz z Horodenki,

Kol. Władysław Siarkisiewicz, Magister farmacyi z Horodenki . . . . . 2 koron

Razem 131 koron.

Pamiętajcie P. T. koledzy przy każdej sposobności o funduszu zapomogowym i zasilajcie go coraz to nowymi choćby najskromniejszymi darami.

Inne narody powołują do życia przy pomocy składek centowych olbrzymie instytucje; my starajmy się, żeby nasz fundusz zapomogowy mógł jak najprędzej rozpocząć swoją humanitarną działalność i ażebyśmy tym sposobem, pozostawionym na łasce losu w żmudnej pracy osiwiiałym kolegom dali możność używania odpoczynku i spokoju bodaj w dniach ostatnich.

Fryderyk Dewechy
prezes.

Samoobrona.

Farmaceuci niemieccy coraz ściślej łączą się i organizują w celu saomobrony przeciw krzywdom na jakie bywają narażeni zarówno ze strony władz rządowych, jak i ze strony właścicieli aptek.

Wykazały to obrady ostatniego zgromadzenia assystentów aptekarskich niemieckich, które odbyło się w Wiedniu, — d. 24. czerwca — pod przewodnictwem p. Wulza.

Do punktu trzeciego porządku dziennego — o nadaniu koncesyi we Frainie — przemawiał p. Purek. W dłuższym wyczerpującym referacie — opierając się na ostatnim wypadku nadania koncesyi p. Steigerowi, nie posiadającemu żadnych kwalifikacyj do otrzymania takowej, — wykazał p. referent, że przy nadawaniu koncesyj osobom prywatnym władze odnośnie kierują się względami partyjnymi i podlegają wpływom proteiocyi. Dla zapobieżenia złemu na przyszłość proponuje p. Purek ułożenie promemoryału, — w którym by było wskazane pawne normy zasług osobistych, niezbędnych do otrzymania koncesyi i przedłożenie takowego prezydentowi ministrów p. Kórberowi — do zatwierdzenia. Za najważniejsze wszakże w tym względzie uważa p. Purek ścisłą i mocną organizację, która by mogła skutecznie walczyć o swe prawa.

Z wielu innych uchwał, powziętych na tem zgromadzeniu wymieniamy najważniejsze.

Zgromadzenie farm. z d. 24. czerwca 1900. żąda od w. rządu, aby starał się o powiększenie liczby aptek w monarchii dopóty dopóki na każde 10.000 mieszkańców nie będzie wypadała jedna apteka.

Zgrom. oświadcza się za tem, aby nowo powstające apteki nadawane były jedynie na mocy kwalifikacyj osobistych, i ażeby z posiadaniem ich związane były wszelkie prawa osobiste — oraz, apteki dziś istniejące zreformowane zostały w tym duchu.

Zgromadzeni w dniu 24. czerwca 1900. farmaceuci widzą we wzrastającym wciąż braku młodych zdolnych sił fachowych niebezpieczeństwo dla całego stanu aptekarskiego — i dlatego żądają od w. rządu przyspieszania reform, dążących do ulepszenia bytu i zabezpieczenia przyszłości praktykantom aptekarskim. Zgromadzeni uważają warunki dzisiejsze za nieodpowiadające temu, aby można było młodych inteligentnych ludzi werbować do stanu aptekarskiego, — zobowiązują się wszakże czynić to, gdy reformy w duchu ich żądań zostaną przeprowadzone, tak aby zdobycie samodzielnego stanowiska nie było więcej zawisłem od szczęścia i bogactwa

Wszystkie wnioski przyjęte były jednogłośnie.

Wiadomości bieżące.

— Od kol. M. I. w Podh. otrzymało galic. Tow. aptek. list, który w streszczeniu podajemy do publicznej wiadomości: »W uprzejmej odpowiedzi na cenne pismo W. Panów z dn. 23 czerwca b. r. mam zaszczyt donieść, że nie zaprzeczam pretensyi ich do mnie, powstałej wskutek załagłych wkładek, jednakowoż dodam, że obecnie nie jestem w stanie takowych uiścić. Przyjęty ponownie do Szan. Tow. na mocy mego listu z r. 1896. miałem szczerą i nieprzymuszoną wolę być członkiem wielce sza-

nownego Towarzystwa. Zapadłszy jednak w r. 1897 ponownie na chorobę piersiową, z polecenia lekarzy przerzuciłem się na inne pole pracy, by ratować zdrowie, a może nawet przez ciężką pracę zawodową w aptece zagrożone życie. Po wielkich trudach, wypadkach i mozolnej pracy dobiłem się stanowiska (buchaltera Tow. zaliczk.) bądź co bądź mniej zależnego, zdrowia nie podkopującego i dającego mi zabezpieczenie na przyszłość tak mnie jak też i mej rodzinie, do której pracując nadal w szrankach aptekarskich pomimo 18-letniej pracy zawodowej dobiłbym się nie był w stanie. Dziś więc będąc na dorobku, trudno mi obciążać wydatki moje taką kwotą, chcąc jednak zadość uczynić mym zobowiązaniom ośmielał się zaproponować Panom przyjęcie najnowszego wydania »Handbuch der Pharmac. Praxis« Hagera, oprawnego, za które zapłaciłem 60 koron.

Sądzimy, że na propozycję wchodzi się Wydział Tow. chętnie.

— Redakcyja »Wiadomości farmaceutycznych« zawiadamia, że wkrótce wyjdzie jej nakładem »Podręcznik do wyrobu sztucznych wód mineralnych i napojów« pióra p. Maryana Stępowskiego.

— Dyplom magistrów farmacyi otrzymali w uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie pp.: Szymanowicz Karol z Zakliczyna (z odznaczeniem), Rybacki Włodzimierz z Krzeszowic (z odznaczeniem), Kamieniobrodzki Mieczysław z Mikołajowa (z odznaczeniem), Danziger Leon z Gdańska, Grottger Artur ze Starego Zagórza, Stehlig Zygmunt ze Stryja, Retschner Leon z Tarnopola, Wassileff Atanass z Balczika, w Bułgarii.

— Egzamin tyrocynialny złożył d. 7 b. m. przed komisją egzaminacyjną p. Ludwik Menkes z Tyśmienicy.

— Walne Zgromadzenie głównego gremium aptekarskiego we Wiedniu odbyło się d. 8. czerwca b. r. Przewodniczący dr. Zeidler zdawał sprawozdanie z działalności zarządu za czas od ostatniego Walnego Zgromadzenia, t. j. od od 16 marca b. r. Zgromadzeni wyrazili zarządowi uznanie za gorliwy trud i w dowód uznania do nowego zarządu wybrali wszystkich członków dawnego.

— Kontrola chemiczna w Austrii. Postanowiono wprowadzić w Austrii, — praktykowany oddawna już we Francyi, Anglii i Holandyi — system kontroli chemicznej nad środkami spożywczymi i przedmiotami użytku, w celu zapobieżenia wszelkim możliwym fałszerstwom w tym względzie. Kontrola ta stawia sobie za zadanie, zbadać czystość wyrobów tych fabryk, które dobro wolnie kontroli się poddadzą i następnie gwarantować za dobroć produktów, odpowiadających wymogom.

Dziać się to będzie w ten sposób, że do produktów skontrolowanych dodawać się będzie marki gwarancyjne ponumerowane, które dla kupującego produkt będą dostateczną rękojmią. Kontrola chemiczna ma nadto prawo od czasu do czasu przeprowadzać badania w samej fabryce, i w razie gdyby wykryła tam jakie nadużycia, wówczas gwarancję swoją odbiera i podaje o tem do powszechnej wiadomości.

G. & R. FRITZ WIEN.

Hurtowny skład materiałów aptecznych

Acidum carbolicum rectificatum.

Acid. carbolic. crud. liq.

Sprzedaż wyrobów smołowych
fabryki chemicznej w Angern.

Przetwory farmaceutyczne

Emplastra,

**Extracta, Tincturae, Unguenta
etc. Olea aetherea.**

**Acidum citricum, Acidum tartaricum.
Tartarus depuratus, Tartarus natronatus.**

- w kryształach i proszku
chemicznie czyste.

Salvo Petrolia

Unguentum Paraffini G R F

we wszystkich gatunkach.

Acidum et Natrium salicylicum
oraz inne przetwory salicylowe
jak: Salolium, Salipyrinum, Bis-
muthum salicylicum etc. wszyst-
kich znakom. marek fabrycznych.

**Cognac fine Champagne, Cognac
d'Espagne, Cognac de Hongrie**
prawdziwe marki po
cenach bardzo przystępnyh.

**Antipyrinum Hoechst marki: Lew
i Gwiazda Antipyrinum GRF. „The-
seus Marke“** Marka znakomitej
jakości, odpowiadającej wymaga-
niom wszystkich farmakopei.

Wina z Malagi Scholtz Hermanos
ciemny, słodki Malaga sect,
Laerimae Christi, prawdziwy
Jerez (Scherry) etc.
Wino Marsala

Przetwory chininowe

Jobsta, Zimmera, Boehringera.
Brunszwickie przetwory jodowe
kokainowe, kodeinowe i bromowe.

Specyjalie lekarskie,

dietyczne i kosmetyczne
krajowe i zagraniczne.

Glycerinum Sarga, niemiecka i

G. R. F. wszelkich jakości

i we wszelkich opakowaniach
po cenach fabrycznych.

Środki opatrunkowe
kapsułki żelatynowe
z najlepszych fabryk
po cenach fabrycznych.

Materiały apteczne proszkowane
ogrube, aż do najdelikatniej-
szych z najwzorzorszych mate-
ryałów, **Materiały apteczne kraja-
ne wolne od pyłu.**

Maszynki do zaklejania opłatków

Opłatki lekarskie,

wszelkich systemów
po cenach fabrycznych.

**Natrium hydrocarbonicum AVII
GRF** wolna od węglanu dwusodo-
wego bardzo lekkie i puszyste, o
czystym smaku, szybko rozpusz-
czalne. Najtańsza marka w handlu

Farmaceutyczne

i lekarskie przyrządy

instrumenty i utensylja
po cenach fabrycznych.

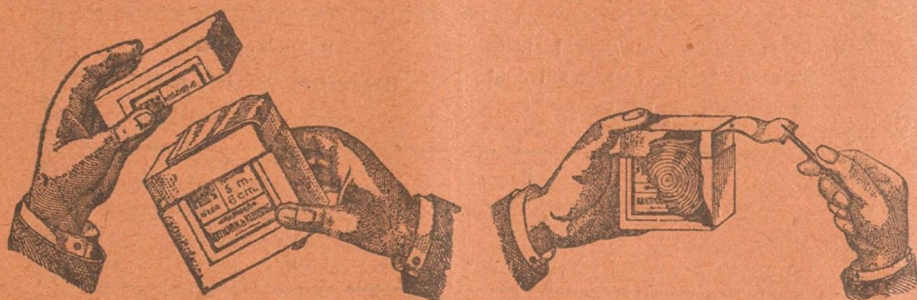
Dyplom honorowy
międzynarodowego zjazdu lekarzy
we Lwowie 1888.

Złoty medal
na międzynarodowych wystawach
farmaceutycznych
we Wiedniu 1883 — w Pradze 1896.

Nagroda państwowa, Cieplice 1895, Hohenelbe 1896
4 dyplomy honorowe, 13 złotych medali, 13 srebrnych i brązowych medali
2 nagrody państwowe.

Fabryka opatrunków Hartmann i Kleining w Hohenelbe (Czechy)

Największa tego rodzaju fabryka, posiada własną blicharnię za pomocą najczystszej wody źródlanej, karde dla waty, wysmienicie urządzone pracownię chemiczną. Kompletne urządzenia dla sterylizacji parowaj

Sterylicyca w próżni według systemu Dr. Rohrbecka.
Patentowane opakowanie dla sterylizacji i przechowywania aseptycznego. Opakowanie waty na kształt pasek w oddzielnych warstwach.

Patent na watę drzewną, wełnę drzewną i filę drzewny.

Opaski z wełny drzewnej (Hygea) podług Dr. Walehera. — Paski podług rady sanitarnego Dr. Fürsta. — Podkładki z waty drzewnej.

Opaski klejowe i gipsowo-klejowe według Binglera, w użyciu dogodne, elastyczne i łatwo dające się zdejmować, przytem bardzo mocne.

Gaza chemicznie czysta i gaza jodoformowa w czwórnasób zwinięta w rolki. **Wata opatrunkowa** w opakowaniu tekturowem albo bez. **Najmniejsze ilości.** Najwygodniejsze i niezawodne opakowanie dla częściowego użycia. **Sola — opatrunki,** rozciągliwe opaski kretonowe z końcami klejonymi. **Gelatoid — jedwabne do zszywania i Gelatoid-Catgut** jedyny środek antyseptyczny przy ropieniach.

Kompletne skrzynie opatrunkowe dla stacji policyjnych i ratunkowych, gmin, dóbr, kolei i fabryk. — Takież skrzynie i torby dla straży pożarnej. — Pierwsza pomoc w różnych sortymentach. — Etui dla oficerów, kolarzy, turystów i dla domu. **Opatrunki z Airolem, Amyloformem, Ferropiryną, Jodoformem, Nosophenem, Xeroformem**

Firma dba o nieustające wprowadzanie nowości.

Robotnicy wyćwiczeni, Kierownictwo fachowe. — Ruch za pomocą pary i wody Oświetlenie elektryczne.

Stosunki międzynarodowe przez filie w: Heidenheim, Berlinie, Chemnitz, Frankfurcie, Padwie, Rzymie, Turynie, Paryżu, Londynie, Nowym Yorku i Barcelonie.

Pisankie wykonane cenniki, tudzież próbnici przesyłamy chętnie i bezpłatnie.

Adres na telegramy: **KLEINING Hohenelbe.**

(23)

KRAJOWA FABRYKA Opatrunków chirurgicznych

Dra Bern. J. Hausmana

Mag. farm. we Lwowie.

Poleca P. T. Kolegom watę Dra Brunsza chemicznie czystą i odtłuszczoną, gazy jak najsumienniej impregnowane wszelkie inne opatrunki w pięknym opakowaniu.

Plastry Dittricha i oryginalne amerykańskie, oraz wszelkie artykuły gumowe i kauczukowe utrzymuje stale na składzie.

Wykonanie zamówień rzetelne i szybkie.

Ceny umiarkowane

Cenniki darmo i opłatnie.

Flor. chamom. Vulg. I. kilo
po 1 kor. 80 hal. w pięciokilowych pakie-
tach, franko oferuje, jak długo wystarczy
zapas.

J. STENZEL, apteka Rohatyn.

Kupuje

po dobrej cenie

Flores chamomill vulgar.

, lamii alb.

Herba Centauri min. sciss.

Secale cornutum.

Lycopodium.

Oferty z podaniem zapasu proszę przysyłać pod adresem:

Filip Röder, drogista

skład główny **Wiedeń III/2.**

Uniwersytet Medyczny w Lublinie
nr inw.: CZ14b - 432

BG 90595/1900/30/14

Na kąpiele

w do

Wygodne środki do urządzenia:

mineralnych kąpiele borowinowych i żelazistych
w domu oraz w każdej roku porze.

Od wielu lat wypróbowane

w Metritis, Endometritis, Oophoritis, Parametritis, Perimetritis, Peritonitis, bladaczce, niedokrewności, zółdach, krzywicy w celu ułatwienia wessania wypocin, także w upławach białych, skłonności do poronień, w częściowych porażeniach parezach, w dnie, gościecu, nerwobolu kulszowym i guzach krwawnicowych.

Henryk Mattoni

w Francensbadzie,

Karlsbadzie — Wiedniu i Budapeszcie.

Nabyć można we wszystkich aptekach, w składach wód mineralnych i w drogueryach.

Paczka pocztowa do Austrii (za opłatą 30 centów) zawiera skrzyneczki po 1 kilogramie soli borowinowej [2]